

Opgave 6 Repareer het dak wanneer de zon schijnt

Uit een tijdschrift, december 2018:

In het stabiliteitspact van de EMU zijn normen afgesproken voor het overheidstekort en de staatsschuld van de lidstaten. De ontwerpbegrotingen van de lidstaten worden ter beoordeling voorgelegd aan de Europese Commissie.

De afspraken met Italië zijn dat het overheidstekort in 2019 maximaal 1,6% van het bbp mag bedragen en dat de staatsschuldquote moet worden verlaagd. In 2018 is de Italiaanse staatsschuld 130% van het bbp.

De regering van Italië wil de overheidsuitgaven in 2019 met 35 miljard euro verhogen tot 820 miljard euro (zie bron 1). Het overheidstekort in 2019 wordt hierdoor hoger dan wat met de EMU was afgesproken.

De regering van Italië is niet van plan de begroting aan te passen en doet de volgende 3 beweringen:

- 1 Een hoger tekort op de begroting in 2019 zal leiden tot meer economische groei.
- 2 Hogere economische groei leidt in de toekomst tot een lager overheidstekort.
- 3 Hogere economische groei leidt op twee manieren tot een lagere staatsschuldquote.

Gebruik bron 1.

- 2p **25** Toon met een berekening aan dat het begrote overheidstekort van Italië in 2019 hoger is dan 1,6% van het bbp.
- 2p **26** Leg bewering 1 uit van de Italiaanse regering.
- 1p **27** Leg bewering 2 uit van de Italiaanse regering.
- 2p **28** Leg bewering 3 uit van de Italiaanse regering.

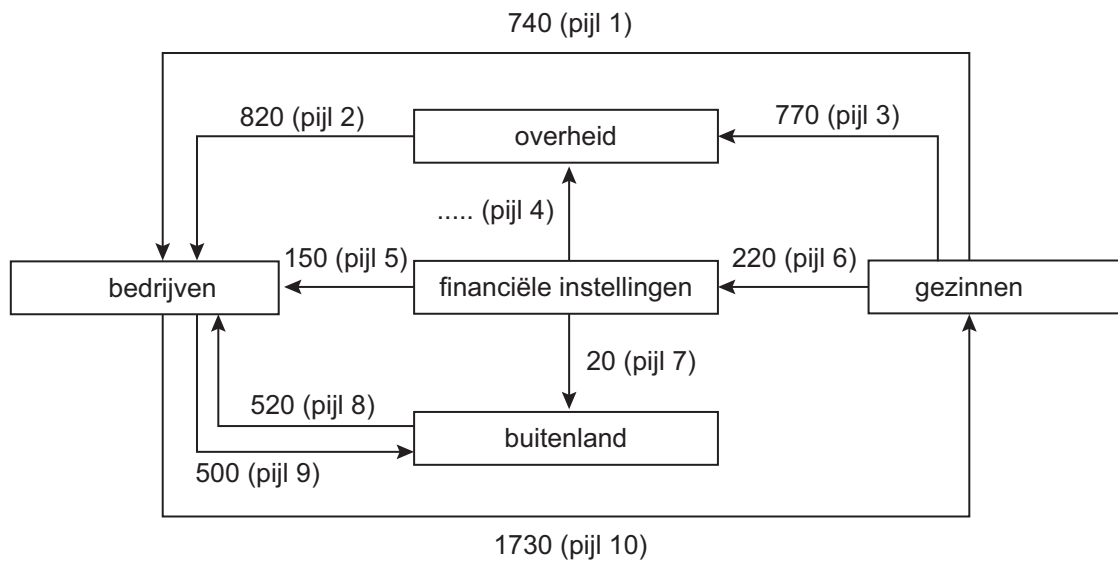
De Europese Commissie stuurt aan op handhaving van de afspraken van het stabiliteitspact. De Commissie kijkt ook naar de gevolgen van de hoge staatsschuld op de lange termijn. Bovendien is het niet nakomen van de afspraken over het overheidstekort ongunstig voor de kredietwaardigheid van Italië. De lage kredietwaardigheid zal tot uitdrukking komen in de ratings van Italiaanse staatsobligaties door kredietbeoordelaars. Op dit moment hebben deze obligaties nog een B-rating (zie bron 2).

Gebruik bron 2.

- 2p **29** Leg uit welk effect de lagere rating van kredietbeoordelaars zal hebben op de staatsschuld van de Italiaanse overheid.

Opgave 6 Repareer het dak wanneer de zon schijnt

bron 1 de geldkringloop op basis van de Italiaanse begroting voor 2019

Verwachtingen volgens Italië voor de economische kringloop van dit land in 2019 met daarin opgenomen de ontwerpbegroting 2019. De getallen zijn geldstromen in miljarden euro's.

bron 2 De rating van staatsobligaties door kredietbeoordelaars

Kredietbeoordelaars zoals Moody's en Standard & Poor's beoordelen de kredietwaardigheid van overheden die leningen aangaan met obligaties. De kredietbeoordelaars schatten in hoe groot het risico is dat deze overheden hun betalingsverplichtingen niet kunnen nakomen en geven vervolgens een rapportcijfer (beoordeling ofwel rating) voor de kredietwaardigheid van deze overheden. Deze rating is van belang voor beleggers in overheidsobligaties zoals pensioenfondsen en particulieren. Afhankelijk van de rating zullen beleggers tegen meer of minder strenge voorwaarden geld uitlenen aan deze overheid.

Rating en de betekenis:

A-rating	Obligaties van overheden met deze rating hebben de hoogste kwaliteit met minimaal risico voor beleggers. Deze overheden zullen altijd de verplichtingen van rentebetaling en aflossing nakomen.
B-rating	Beleggers in obligaties met deze rating lopen enig risico dat de overheid de verplichtingen van rentebetaling en aflossing niet volledig nakomt. Beleggen in deze obligaties is daarom enigszins speculatief (het kan goed aflopen, het kan slecht aflopen).
C-rating	Obligaties met deze rating kennen een groot risico dat de overheid niet kan voldoen aan de verplichtingen van rentebetaling en aflossing. Beleggen in deze obligaties is zeer speculatief.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.